

گونه‌شناسی بقاع متبرکه لاهیجان

مینو خاکپور

کارشناس ارشد معماری و مربی گروه معماری، دانشگاه علم و فرهنگ (شعبه رشت)، گیلان، ایران

چکیده

معماری گیلان از ویژگی‌های خاص کالبدی برخوردار است که برخاسته از شرایط آب و هوایی معتدل و مرطوب است. رطوبت اشباع در هوا و بالا بودن سطح آب‌های زیرزمینی و اثرگذاری بر کالبد بنا، شکل معماری را متأثر از این شرایط کرده است. معمار گیلانی که به دلایل اقلیمی، اصرار به ساخت ایوان، کرسی چینی و سقف شیب‌دار دارد، با در نظر گرفتن این نکته که معماری آرامگاهی، ویژگی‌های رفتاری معماری مسکونی را ندارد، شکل کالبد بنا را تابعی از عملکرد آن در تطابق با اقلیم می‌داند. این مقاله با استفاده از روش توصیفی - تحلیلی، ضمن توصیف عناصر اقلیمی معماری گیلان، و برشمردن بخشی از تاریخ لاهیجان که بر تعداد بقاع در منطقه مؤثر بوده، معماری بقاع متبرکه و عناصر شکل‌دهنده به آن را به بحث گذاشته است. نگارنده با انتخاب چند بقعه شاخص و کم‌تر تغییر شکل یافته در معماری لاهیجان سعی در به دست آوردن الگوهای مشابه در معماری بقاع متبرکه در این منطقه از ایران را دارد. از یافته‌های این تحقیق می‌توان به الگویی مشابه در شکل مدفن، نسبت فضای باز و بسته، دیوارها، سقف‌ها، تزیین‌ها و تعداد ایوان‌ها در بناهای زیارتی لاهیجان اشاره نمود.

واژگان کلیدی: اقلیم، مقبره، ایوان، سقف، صحن، مدفن، لاهیجان.

The Identification of the Holy Shrines Types in Lahijan city

Minoo Khakpour

M.Sc in Architecture, Lecturer at Department of Architecture, University of Science and Culture, Gilan,(Rasht Branch) , Iran

Abstract:

Architecture of Guilan province enjoys especial physical specifications arising from temperate and humid climate conditions. Saturated moisture in the air and high level of underground waters with an impact on buildings frames have made the architecture be influenced by these conditions. Architecture of Guilan province -which due to climatic reasons insists on construction of veranda, high foundation, gable roof, by considering this fact that shrine architecture doesn't have the residential behavior specifications- considers the shape of the building body as a function of its performance in agreement with climate. Using a descriptive-analytical method , while describing the climatic elements of Guilan architecture and enumerating a part of Lahijan history, which has been effective on multiplicity of shrines in the area, this article discusses the architecture of holy shrines and their forming elements. Selecting some outstanding and less-changed shrines in Lahijan architecture, the author tries to gain similar models in the architecture of the holy shrines in this area of Iran. From the findings of this research, it is possible to refer to a similar pattern in the shape of the tomb, ratio of open and closed spaces, walls, ceilings, decorations and number of verandas in lahijan pilgrimage units

Keywords: Climate, Tomb, Veranda, Ceiling, Courtyard, Grave, Lahijan.